

adézor. Par-
eményi fellé-
sorozat 176)
at a mezőnek
Zigmund elő-
z) 4 Móríz
örlet 31 sz.
ak énekese,
178.)
(Neményivel,
1 sz. A So-
buki (Mér-
el, Tolnay és
Poor Lívivl.
virág (Bérle-
lész föllépé-
a finn csoda-
melt helyárak-
zat 183.)
rkus hercegtő.

ÉSEK
stagnabb betű-
0 lej. Allást-
rdetések díja
250 lej. elő-
en új szelvény
rgésen eladó.
neid Szántó
ókai-utca 2.
2156

ás és börtgyár
két személyre
t c inos bato-
ba kiadó. Érte-
kásón, Agoston-
ám alatt

tötést és feje-
sőbban készít a
Cluj, Str. Av-
u (Petőfi-u.) 27.

a belvárosban
konyhaslakást
esz fizetve. Cim
ítás nyomában,
L. Pop. 10.

angol, francia,
agyar fordítások.
[öregnek há-
érvények, per-
demányos, mű-
gazdasági, iro-
k stb. Másolá-
szorosítások. —
del, Str. Rațiu
u.) 3. — Telefon

gyszertári beren-
dő. Cim a kiadó-

Cluj
ui 3.

6b
6

Keresztőség és ki-
adóhivatal:

Budapest, St. Berc
utca (Brassai-utca) 1
Telefon:
Budapesti kiadóhivatal
273, 228 és 1947

Rudasóttor Róbert
UDAPESZT
1947. II. 6.

Egy száma ára pályaudva-
ra 1947. II. 6.

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 110

Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
szávként 10 lejjel drágább

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ek 40 —
Egy szám — — — 2 —

december 10 Péntek

Budapest, 12. évfolyam * 273. szám

5687 Tévét 5

Ismét több egy rendelettel

Rendeletekkel egyenszabályozott életünk ismét gádzogott egy újabbal. Látszólag jelentéktelen, sőt semmitmondó intézkedés az egész, bagatell, amely szót sem érdemelne. Am tűzetesebb vizsgálat mellett rájövünk, hogy bizony az új rendelet a korlátozásoknak egy újabb láncszeme, láncszem, amely bizony nem tá-
gítja, hanem még inkább szűkíti a ránszabott bilincseket.

Nincs ország a világon, ahol az utlevél-szerzés olyan, szinte leküzdhetetlen nehézségekbe ütközne, mint nálunk. Egy egész okmánytár s ükséges ahhoz, hogy a rendőrprefek ura végre kiállítsa utlevelünket. A legtöbb ember sürgős és szinte halaszthatatlan utazásáról mond le azért, hogy érzékeny és kultúremberi rezzenésekre beállított idegeivel ne kelljen elviselnie az utlevél-szerzéssel járó igglmakat és torturákat.

És most egy újabb rendelet érkezett, amely a nagynehezen utlevélhez jutott egyént arra kötelzi, hogy elutazása előtt újra jelentkezék a rendőrségen, ahol kiutazási vizumot ütnek az utlevelére. A szkeptikus ember nyilván azzal vigasztalja meg magát és embertársait, hogy egy rendelettel több a korlátozó rendeletek tömkelegében, nem számít. Egy csöpp a tengerben nem okoz dögályt. Am a szkepticizmus nem egészen jogosult, mert ebben az esetben nem a fizikai fáradság többlete a fontos, hanem annak a lelki depresszióknak fokozódása, mely az ilyen rendeletek többleteivel jár. Egy-
szóval: az erkölcsi hatás.

Elkedvetlenítő ez az újabb rendelet azért is, mert a nyílt terror Olaszországot leszámítva, Európában nincs olyan ország, ahol a kormányzat ne az utlevélkényszer enyhítésén fáradozna, holott minden más országban összehasonlíthatatlanul könnyebb dolog az utlevél megszerzése, mint nálunk.

A májusban összeülő gazdasági világtan-ferencia egyik legfontosabb programpontja a bi-rándorlás és a szabad utazási lehetőségek biz-tosítása, ami természetesen is, hiszen a mai szörnyű páta és korlátozások a kereskedelem és ipar fejlődésképtelenségének az életstandard általános lecsökkenésének egyik legfőbb oka. Minden, az idők békére törekvő szelleműl át-
hatott koncepciózus államférfi a háborus örök-ségek, a borzalmas bizalmatlansági atmoszféra, a börtönhangulat eltüntetésén fáradozik. Ezt bizonyítja Ganf, Locarno, Troyi, ahol a Nyu-gat vezető politikussai a kiegyenlítés és meg-
értés szellemében találkoztak.

Nálunk a megértés és békülékenység szel-
leme — a kormány részéről — saját polgárai-
val szemben sem érvényesül, sőt minden pak-
tum és minden lojalitási nyilatkozat ellenére
is, egyre csökken. Ezt bizonyítja az újabb ut-
levélrendelet, mely nem szórádat, hanem tett.

Pedig a jelenlegi kormány különösképen
szereti magát a demokrácia és a kisebbségek
hívének feltüntetni. Nos, ez az újabb rendelet
nem e tény dokumentálja. A demokrácia szel-
lemével mi sincs szögesebb ellentétben, mint a
szabad mozgási lehetőségek elzárása, megszorí-
tása. Az ember primár jogai közé kétségtelenül
beletartozik a jog a helyváltogatáshoz, a világ
más tájaival való kapcsolatokhoz, ami a mai
utlevél-törvények között a legtöbb embert el-
riasztja jogainak érvényesítésétől.

Egyedül a rendőrhatalóságok jóindulatában
bizhatunk a számos korlátozások között. És
hiszünk, hogy a rendőrségek vezetői, akik sze-
mélyes érintkezésben élnek a városok polgárai-
val, mindent meg fognak tenni arra, hogy az új
belügyminiszteri rendelet alkalmazása és végre-
hajtása ne váljék bürokratikus veszedelemmé,

újabb elviselhetetlenségek forrásává.
Életünk egy jórészt így is hivatalozobák-
ban töltjük el, várva és síbukolva állampolgári
jogaink ellsmertetéséért. Csak a hivatali ember-
rek jóindulata menthet meg bennünket attól,
hogy maradjon időnk életbevágó fontcságu

Bethlen abszolút győzelmet aratott az első választásokon

(Budapest, december 9. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) A magyarországi választások első része,
amelyben a nyílt szavazású kerületek betölésé-
került sor, a Bethlen-kormány abszolút győzelmet
ért el. Százegy betöltött mandátum közül 98 az
egységis párti, kető a polgári ellenzéki és egy a
pártonkívüli. Az ellenzéknek ugyiszlán valamennyi
jelöltje kibukott a választási harcban, amelynek le-
folyására jellemző fényt vet a váci választás, ahol
két halottja és három súlyos sebesülje van a kor-
mányterrorist.

Uj parasztpárt alakul?

(Bucuresti-Bukarest, december 9. Az Uj Ke-
let tudósítójától.) A nemzeti és parasztpárt fu-
ziója óta állandóan felbukkan az a hír, hogy a
fuzióval elégedetlen nemzeti és disszidenciára
hajló parasztpárti elemek el fognak válni a
nemzeti parasztpártból. Az utóbbi hetekben
egy látszott, hogy az ellentétek teljeseen elsi-
multak, míg most beavatott politikai körökben
újra azt a hírt kolportálják, hogy néhány nap-
on belül újra megalakul a parasztpárt. Az
újra megalakuló parasztpárt vezetőtagjai Borcea,
Buzdugan, Floares és Bogdan Duica lesznek.
A disszidens parasztpárti képviselők egyike —
hír szerint — a parlamentben is be fogja je-

dolgaink elintézésére is. Mert hiszen írva va-
gyon, hogy nemcsak előszobázásból él az em-
ber, hanem néha-napján utána-... néznie a
kenyérnek is. Ami főleg azért fontos, mert eb-
ből az utánanézésből kerülnek ki a vérsz-
vejtékekkel kiizzadott adók is.

A választások első meglepetése az volt, hogy az
ellenzéki jelölts-k visszautasítása folyán, a kormány
jelöltjeit ötven kerületben egyhangulag megválasz-
tottaknak jelentették ki. A polgári ellenzék jelöltjei
közül bejutott Jászberényben gróf Apponyi Albert,
Nejederen pedig Wechter István pártonkívüli. Man-
dátumhoz jutott 9 Wolff-párti és Gömbös Gyula
személyében egy fajvédő. A pestkörnyéki kerületben,
amely két napon át szavaz, az eredmények egyelőre
még ismeretlenek.

lenten a párt ujjaalakulását. Nemzeti paraszt-
párti körökben azt hiszik, hogy Mihalache in-
terveniójának sikerülni fog a meglévő ellen-
tétet elsimítani.

Bukarest, december 9. Az „Adeverul” sze-
rint a kormány átalakítása döntő fázisba jutott
és még január elseje előtt megtörténnek a vál-
tozások. Annyi bizonyos, — írja a lap, — hogy
Manoilescu miniszteri tárcát kap, Cudalbu,
Valeanu és Lepadatru ellenben kiválnak a kor-
mányból.

Az „Adeverul” hírei természetesen megerő-
sítetere szorulnak.

Az elavult villamosvezeték okozta a királyi palota égését

A királyné a pusztulás színhelyén

(Bucuresti-Bukarest, december 9. Az Uj
Kelet tudósítójától.) A főváros egész lakossága
a királyi palotában történt tűzkatasztrófa ha-
tára alatt áll. Valóságos bucsujárás volt a dél-
előtti órákban az elhamvadt residenciához,
mely a pusztulás dőtbenstes képét mutatja.
A királyi vagyonkezelőség igazgatósága hla-
dékaltanul hozzáfogott a restaurálási munkála-
tokhoz, bár még egyáltalában nem bizonyos,
vajon helyrehozzák-e ezt a műtörténelmi szem-
pontból is értékes palotát a régi tervek szerint,
vagy pedig új épületet építenek e helyen,
amelyben egy történelmi múzeumra gyűjtött
anyagot fognak elhelyezni.

Egyelőre a királyi ház residenciája a co-
tovenii palotában marad és itt fognak lezaj-
lani a fogadások és más hivatalos ünnepek.

Mit mentettek meg és mi pusztult el?

A lángok — mint tegnap elsőnek jelentet-
tük — elhamvasztották a középrő épület tel-
jes becséjét. Most már a hatóságok minden
kétséget kizáró módon megállapították, hogy a
tűzet a trónterem kupolájában előállott rövid-
zárat okozta. Itt ugyanis százszámra vannak
összezsúfolva a villamos vezetékek, hogy a sok
világítótest minél határozottabban szórja ünnepi
alkalmakkor fényét a trónra. A villamosveze-
tékek már elavult volt, számos vezetékéről hiá-
nyoztak a szigetelők és így keletkezett a rö-
vidzárlat. A villamoszokra meggyújtotta a fa-
barkolatot, amely órákon át lappangva égett,

ezu an a padlás felé terjedt és éjjel lángra-
lobbant.

A királyi trónokat megmentették, ugyancsak
a királyné onixsz-ékét a briliánsokkal együtt,
valamint számos ékszert is és Rembrandt két
felbecsülhetetlen értékű képét. Megmentették
továbbá a gobelineket is. Elpusztította ellenben
a tűz Erzsebet királynének egy gyönyörű szob-
rát, amely őt, mint sebesültek védőanyját ábr-
ázolja, továbbá Károly királynak egy nagy
képét is. Az összes edényeket megmentették.

A tárgyakat Anghelcsu tábornok, udvari
marsall lakosztályába szállították.

A királyné a romoknál

A királyi palota egyike volt a főváros leg-
régibb épületeinek, amely még Constantin
Brancoveanu vajda idejéből származik.

Megható látvány volt a tűz idején, amikor
a magasrangú tisztek és öreg tábornokok nem
törődve a tűzzel és a mennyezet beomlásának
veszélyével, berohantak a palota termeibe és
sajátkezüség hordták ki az értékes tárgyakat.
Nicoleanu többizben berohant a lángok közé és
mentett minden menthetőt. A történelmi tro-
feumokat és zászlókat csak ilyen önfeláldozás-
sal sikerült biztonságba helyezni.

Mária királyné tegnap délután meglátogatta
a leégett királyi palotát. A királynét láthatóan
megindították a pusztulás nyomai. Részletesen
informáltatta magát, majd a megmentett tárgya-
kat megtekintette. György görög exkirály és
Averescu miniszterelnök is meglátogatták tegnap
a tűz színhelyét.

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSEJÉBEN FELSOROLT KERESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTÉKBEN A VÁSÁROLT ÖSSZEGET SZÁZALÉKIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGADJÁK EL

Ex a szelvény érvényes Jan. 11-ig.

Chanukka Erdélyben

Tegnap már megkezdtek az Erdélyszerte tartott chanukka-ünnepségekről szóló beszámolóink közlését. A Makkabeusok emlékének szentelt ünnepélyek rendezésének közlését mai számunkban folytatjuk.

Máramarosszigeten

A Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportja december elsőjén tartotta meg Chanukka-ünnepségét, a városka zsidóságának nagy érdeklődése mellett. Dr. Fried Ábrahám ünnepi megnyitóbeszédében párhuzamot vont a Makkabeusok küzdelmei és a cionista eszmé zaslóvivői között. A nagyhatású beszéd után a központ képviselőjében megjelent dr. Marion Ernő, Giszkalay János és dr. Krémer Ármán tartottak nívós, mélyenjáró előadásokat. Freund Sári héber költőtől szavalt, majd a közönség kívánságára Giszkalay János néhány költeményét adta elő tomboló siker mellett. A nívós, sikerült műsort dr. Sternberg Aladár zárószavaival ért véget, aki leütetes beszédében fordult Máramarossziget zsidóságához, hogy a jövőben fokozott odaadással és lelkesedéssel álljon a zsidó nép ügyének szolgálatába.

Nagyszalontán

A lelkes és munkás cionista ifjúság rendezett sikerült Chanukka-ünnepélyt december 6-án. Dr. Nébel Sándor főrabbi méltatta a chanukka lángok jelentőségét. Kemény Ilus zsidó dalokat adott elő meleg átérzéssel. Tardos Magda zongoraszóólókkal szerepelt. Szilas Panni, Szilas Olga, Faragó Évi, Gerő Vali, Weisz Mária, Székely Klára, Székely Panni, Hódos Márta, Horváth László, Horváth Pannika és Bartók Ferenc zsidó költők szerzeményeiből adtak elő. A szavaltatok közben a hitűnő ifjúsági énekhar szerepelt jó sikerrel számokkal. A sikerült estélyt „Antiochus Epiphanes“ című szcenizált történeti mesé zárta be, amelyben Kardos Tibor, Székely Kató, Stein Zoltán, Rosenblau Imre és Dávidovits Ferenc szerepeltek.

Balászfalván

A Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportja jó sikerrel tartotta Chanukka-ünnepélyt december 6-án. Dr. Friedmann Márton elnök megnyitójában a zsidóság világpolitikai helyzetét vázolta, majd Krausz Lipót főrabbi Maltájahu főpapról és hősi emléké fiáról tartott emlékedett szellemű emlékbeszédet. A chanukka-mécsék meggyújtása után az árvák között szótosztották a szeretetadományokat, majd a Hatikvah hangjai mellett ért véget az ünnepély.

A pécskai Aviva

Chanukka-ünnepélye a teljes anyagi és erkölcsi siker jegyében zárult. Kauffheil Ernő, a Zsidó Nemzeti Szövetség bányai körzetének főtitkára mondott ünnepi beszédet, majd az „Örök láng“ című szindarabot adták elő, amelyben Heim Klári, Heim Imre és Kertész Gyurka szerepeltek. A darab gondos betanításért Pollák Mancit illeti dícséret. A termet zsúfolásig megtöltött közönség sokat tapsolt a műsor szereplőinek. A rendezés munkáját Kramer Szerén elnökével az ólén az Aviva végezte el.

Nagyvárad

A Ceiré Mizrahi szombat este rendezte Chanukka-ünnepélyét a Kereskedelmi Csarnok nagytermében. A színtűltig telt körzetének főtitkára mondott ünnepi beszédet, majd az „Örök láng“ című szindarabot adták elő, amelyben Heim Klári, Heim Imre és Kertész Gyurka szerepeltek. A darab gondos betanításért Pollák Mancit illeti dícséret. A termet zsúfolásig megtöltött közönség sokat tapsolt a műsor szereplőinek. A rendezés munkáját Kramer Szerén elnökével az ólén az Aviva végezte el.

katona“ című versét interpretálta. Gyémánt Jenő kiforrott művészzel énekelt. Zongorán Farkas Miklós kísérte. A gazdag műsor következő számaként Mezei Béla: Kotel Hamaaravi című egyfelvonásos jelenete szerepelt. A sikerült darab szereplői közül Deutsch Ica és Friedländer Felix neveit kell kiemelnünk. Ugy a szerzőt, mint a darab két kiváló főszereplőjét számtalanszor hívták a lámpák elé.

A Zsidó Nő-gyűlet vasárnap délután négyórai kezdettel tartotta meg a Báthory utcai leányvárházának helyiségeiben Chanukka-ünnepségét. Ez alkalommal ünnepelte meg a nőgyűlet elnöknője: özv. Schütz Albr nés közéleti munkásságának 50 éves jubileumát is. A leányvárház ünnepi díszítéssel. Az árványok hófehére meztelt szobáik asztalain szeretetszomágyok. A termékekben Nagyvárad zsidóságának jótékony asszonyai: özv. Schütz Albertné nőgyűlet elnöknő, özv. Sonnenfeld Adolfré az árvaház elnöknője, dr. Adorján Emilné, dr. Láncai Józsefné, dr. Pepper Ákcsné, dr. Rezső Mórné, dr. St. ier Erviané, dr. Fischer Izabellá, dr. Kacs-kaméthly Lipótné, Friedmann Hermáné, Diósi Lajosné, Radó Samuné, Mihelfi Pálné, Kun Gyuláné, Epstein Samuné, Zisovics Jenőné, özv. D. sner Jenőné, Czitter Jenőné és mások. Az ünnepséget Weisz Gizzi és Deutsch Margit szavaltatai nyitják meg, majd egy árva leány méltatja a Chanukka

A Népszövetség tanácsa elhatározta, hogy a gazdasági világgkonferenciát jövő évi májusra hívja össze

Kedvezően folynak a német megszállott területek kiűrtésére vonatkozó tárgyalások

(Genf, december 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A négy külügyminiszter: Briand, Stresemann, Chamberlain és Vanderveelde genfi tanácskozási ma folytatódott. A tanácskozások eredményeként Stresemann visszatartotta azt a tervet, hogy a katonai ellenőrzés megszüntése után olyan ellenőrzést léptessenek életbe, amely megkülönbözteti a Franciaországgal határos Rajna-területeket az egyéb német területektől. Stresemann kijelentette, hogy a német állam inkább el-áll a rajnai terület időelől kiűrtéséről és bevárja azt az időpontot, amikor Németország igényei kisebb ellenérték árán is teljesíthetők válnak. A Népszövetség tanácsa mai zárt ülésén elhatározta, hogy a gazdasági világgkonferenciát a jövő évi május 4-ikére hívják össze.

Két táborra szakadtak a máramarosszigeti „vizsniciek“

A konzervatívabbak új imaházat alapítottak, ahova csak „uniformis“-ban szabad belépni

(Sighet-Máramarossziget, december 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A máramarosszigeti ortodox zsidóság életében már évtizedek óta nagy szerepet játszik a vizsnici hívek csoportja, amely a legszigorubb elhatároltságban éli a maga egyéni életét a legkonzervatívabb chaszidizmus tradícióinak szellemében. A vizsnici csoport az ortodox zsidóság életében minden egyes alkalomkor mint teljesen zárt egység lépett fel és az a kívülállók közül alig tudott valaki róla, hogy a hívek között évek óta súlyos belső egyenetlenség ütötte fel a fejét. Az új generáció rést igyekezett tenni a vizsnici hívek szigoru tradícióin és öltözködésben, meg a rituálékban némiképpen modernebb felfogásnak hódolt anélkül azonban, hogy a chaszidizmus koncepcióiból egy jöttányit is engedett volna.

Az öregek és „modernekek“

Ez a harc az öregek és a „modernekek“ között éveken keresztül csak a csoport kebelén belül zajlott le s egyetlen alkalommal sem került ki az utcára. A harcból a „modernekek“ kerültek ki győztesen, mire a konzervatívok szó nélkül adták fel pozíciójukat, de nyomban szívesen akcióba kezdtek, hogy a „modernekek“ vált imaházat elhagyhassák és új, a régikonzeratív szellemnek tökéletesen megfelelő, imaházat létesítsenek. Éveken keresztül a legnagyobb erőfeszítéssel folyt ez a mozgalom, míg most végre elért utolsó felfogásához, amely már a nyilvánosság előtt zajlott le. Ez év őszén meghalt Davidovits Jakab, aki a szigeti zsidó társadalomnak egyik igen markáns alakja volt. Az elhunyt halála előtt úgy végrendekezett, hogy örökössei kötelesek Kisköz-utcában lévő hatalmas házat a vizsniciek vallásosabb frakciójának eladai, hogy ott imaházat létesíthessenek. Végrendeletében a vételárat is megállapította, úgy hogy a vizsnici chaszidok vallásosabb frakciója igen olcsón jutott hozzá az épülethez.

Felavalták az új imaházat

A vétel perfrkálása után az épületet átvonalták és az új imaházat december 4-én szombaton avatták fel igen fényes ünnepséggel. Ebben az imaházba vonultak át az

Gramofon LEPAGE-nál

jelentőségét. Utána meggyújtja a chanukagyertyát és az árványok kórúsa a Maoz Zurt intónálja. Wiener Jenőné emelkedik szólásra ezután és özv. Schütz Albertné köszönti, a Nőgyűlet kebelében kifejtett áldásos tevékenységének ötvenéves évfordulója alkalmával. A lelkeshangu, nagyhatású beszéd után megható szavak közepette leleplezik az ünnepelt mellezobrát. Az ünnepség a jubileum köszönőszavaival ért véget.

Vasárnap este az Aviva Hadassza cionista leány-csoport tartotta meg Chanukka-ünnepségét a Kereskedelmi Csarnok kistermében. Dr. Kobányi Rezső ismerteti a dicső Makkabeusok harcainak történetét, a chanukka keletkezését és jelentőségét. Wallerstein Sári szavalt, Székely Lily zongoraszóólókkal szerepelt, Rosenb'uh Aliz „Akarunk“ című saját szerzeményű versét interpretálta. Utána aktuális s'rófákat adott elő Nuzbaum Annus zongorakiséréte mellett. A műsor utolsó pontjaként Grosz Péter szavalt el Giszkalay Pogány Hiob dalait, majd Deutsch Ica elnöknő szavai és a Hatikvah hangjai mellett ért véget az ünnepség.

elégedetlen konzervatívok. A szombati avató-ünnepélyen megjelent Hagger Mendel felsővisi rabbi is, a vizsnici rabbi-dinasztia egyik legmarkánsabb férfiá, aki támucl titátumokkal fűszerezett egyórás beszédében méltatta a nap jelentőségét.

A szombati ünnepséget vasárnap este újabb ünnepély követte abból az alkalomból, hogy a vizsnici konzervatívok egy szíjzenhez értek. Ez az ünnepély egy bankett keretében zajlott le, amelynek során megállapították az új szekció megalkotott szabályait a vallási életre vonatkozólag.

Csak a régi viseleiben

Hagger főrabbi előbb a mai női divatot ostorozta, majd az új frakció megalkulásának körülményeiről beszélt. Fájdalommal állapította meg, hogy a vizsnici hívek csoportjában akadnak olyanok, akik elhagyták az igazi típusu viseletet: a stramit, kalfánt, buggos rövid-nadrágot, fehér harisnyát és a körömpapucot. Szükségnek tartja, hogy az új frakció tagjai honoltsák meg új kivétel nélkül ezt a régi típusu ruharendszert és csak ilyen „uniformisban“ öltözködjék járhasassanak az új imaházba. Az új frakció hívei szakállukat, bajszukat nem nyírathatják. Aki nem veti alá magát a rendelkezéseknek, nem lehet többé tagja a frakciónak, elő nem imádkozhat és ilébe sem lehet az új imaházban.

Az új imaház előlárósága megszévá tette Hagger főrabbi kívánságait és nyomban életbe léptette a megalkotott szabályokat. Kurlósomból emlíjtük meg, hogy a konzervatív chaszidok legnagyobb része nagyon szegény és nincs páruze erre az uniformisra. Stern Elia, az egyik leggazdagabb chaszid gavylléros gazdaságban tíz ember ruháit vállalta elkészíteni, de még mindig sokan vannak, akiknek nem telik erre a ruhadarabokra... (f. m.)

Pravalla de coloniale si delicatose de vanzare in centru orasului Targu-Mures. — Adresa la biblioteca Ernest Revesz — Targu-Mures

(Brasov-Bz tudósítójától.) centenáriuma Papp Lajos, a at volt negyvt éves történetét gyűlésen felolvad kivonata könyv alakját a brassói zsidó gával és erede zása után dol

A brassói származó család Ezerjócs komor várfala Ide mentették város polgárait falkat. A kőrei, ha eljött Megezünt a f időten még városban a le a legjobb ajár

Az első ol a városi levél az esztendőbe számu leiratt zsidók, akik maradhassanak tanács véleményben tartózkodban Jichak, Abraham sem dolthatók, teh fenn semmifé 1826 április 5 erről mihezta megalkulhato már hét család Jichak keres Aron b. Jehu 1810-ben. Jos restből 1811- jött Bukarest rús, jött Poza raham saphas hak Magyar alakulási jegy (1826 május temesvári lakó közölte Brass

A hitközse kilenc pontba mely ezután alapszabályok tisztákar Bece évre, 1826-tól sem új válasz nem akarván, lafehévári or ért, aki megj lasztást és e elnök.

A tovább Aron Löbl elnök állást Löblre ruház a szó legfégs Ezeek al királyi postar 9 én őt a brass elnökek del györgyi hitkö lasztják a h díszelnökének

Aronsohn ziteni, de nin fedezete. Meg Zsigmondal magániskolát ide és néhány zik. 1858 hat a hitoktatás ványok kiáll leközése ut

GE-nál

annkgyertyét Zurt intónlja. zután és özv. flet kebelében venéves évfor- gyhatásu beszéd eik az ünnepeit kőszönő-szavai-

cionista leány- pségés a Keres- Kobányi Rezső inak történetét, gét. Wallerstein zimokkal szere- ni saját szere- tuális srtókat isérete mellett. ter szavalka el d Deutch Ica ai mellett ért

gards- ja össze onatkozó

Sirassmann, k eredménye- ta után olyan táros Rajna- am inkább el- ország igényei ért ülésén el- eze.

getti

mi"-ban

ombati avató- endel felsővisó a egyik leg- ctitatumokkal néitatta a nap

nap este újabb mból, hogy a hez érték. E: ben zajlott le, az új szekeió életra vonat-

égi viseleiben

női divatot egalakulásnak mal állapította ortjában akad- igazi típusu ggyos rövid- örömpapucrot. az új frakció el nélkül ezt ak ilyen „uni- ak az új ima- állukat, baju- nem veti alá lehet többé ndközhat és

agységáa tette yomban életbe okot.

hogy a kon- réze nagyon uniformira.

ob chaszid ga- ruhát vállala vaanak, akik- ... (f. m.)

si delicatese centru ora- la libreria Mures

A százéves brassói zsidóság

Dr. Papp Lajos főratbl előadása a jubileumi diszközgyűésen

(Brasov-Brassó, december 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) M girtuk, hogy a brassói zsidóság centenáriuma alkalmából a diszközgyűésen dr. Papp Lajos, a neológ hitközség huszonöt éven át volt nagytudásu főrabbija a hitközség száz- éves történetéről tartott felolvasást. A diszköz- gyűlésen felolvasott munkája azonban csak rö- vid kivonata nagyszabásu és a tervek szerint könyv alakjában is kiadandó művének, smely a brassói zsidóság történetét a kutató alpossá- gával és eredeti okmányok hosszas tanulmányo- zása után dolgozza fel.

A császár rendeletére

A brassói zsidóság történelme egy 1825-ből származó császári dekrétummal le dődik.

Ezernyolczszázhuszonötöt irtak a kalendáriu- mok. Brassó város nyugalma felett örköd ek a komor várfalak. Fehér bástya, fekete bástya... Ide mentették át kincseiket idő len idők óta a város polgárai, ha ellenség övezte körül a vár- falakat. A kapukat óvatosan zárák be a falak örei, ha eljött az este. A város aludni tért. Megszűnt a forgalom a külvilággal. Ebben az időben még nagy nehézségekbe került valamely városban a letelepedés és a zsidó hit sem volt a legjobb ajánlólevél ilyen tekintetben.

Az első okmány, mely zsidókra vonatkozik a városi levéltárban 1825-ből származik. Ebben az esztendőben, október 16-án a 4327-1825. számú leirattal a császár elrendelte, hogy a zsidók, akik a városban találtak, a városban maradassanak. A dekrétum hivatkozik a városi tanács véleményezésére, mely szerint a Brassó- ban tartózkodó néhány zsidó család: Jehuthiel ben Jichak, Aron ben Jehuda és Jozsef ben Abraham sem kihágással, sem csalással nem vá- dolhatók, tehát a zsidók kiűzésére nem forog fenn semmiféle ok. Miután ezt a dekrétumot 1826 április 5-én a városi tanács kihirdette és erről mihsztartás végett a rendőrséget értesítette, megalkulhatott az első zsidó hitközség. Ekkor már hét család lakott a városban: Jehuthiel b. Jichak kereskedő, jött Bukarestből 1807-ben, Aron b. Jehuda kereskedő jött Kamencból 1810-ben, Jozsef b. Abraham saphás jött Bu- karestből 1811-ben, Becalel b. Samuel kereskedő, jött Bukarestből 1820-ban, Fisel b. Mose köző- rűs, jött Pozsonyból 1820-ban, Chenina b. Ab- raham saphás jött Reisa-ból (?) 1824-ben. Jic- hak Magyar csak 1833-ban írhatta alá az alakulási jegyzőkönyvet, bár az 5586. Ijjár 1-én (1826 május 8-án) van keltező. Ő azonban temesvári lakos volt, aki csak bevásárlásait esz- közölte Brassóban.

Az élethosszigliani elnök

A hitközség megalapításával egyidejűleg egy kilenc pontból álló alapszabályt is megirtak, mely azután még 50 évig volt érvényben. Ezen alapszabályok alapján választott meg az első tisztikar Becalel ben Samuel elnöklele slatt egy évre, 1826-tól 1827-ig, amely után az elnök sem új választást ejteni, sem állást otthagyni nem skarván, Aron ben Jehuda (Löbl) a gyu- lafehértvári országos főrabbihoz fordul orvoslás- ért, aki megjelenván Brassóban, megejti a vá- lasztást és ebből Aron Löbl került ki, mint elnök.

A továbbiak folyamán felsorolja az elődés Aron Löbl érdemeit a hitközség életében. Az elnöki állást 1851-ben idősebb fiára, Aronsohn Löblre ruházta át, aki igaz vezérlefi is volt, a szó legtágabb és legszűb értelmében.

Ennek elismeréséül Stern Samuel császári királyi postamester indítványára 1868 március 9-én őt a brassói zsidó hitközség élethosszigliani elnöknek deklarálja és 1874-ben a képvisen- työrgyi hitközség elnöke indítványára megvá- lasztják a háromszék megyei zsidó hitközség diszelnökének.

Az első zsidó iskola

Aronsohn Löbl felkezeseti iskolát akar léte- síteni, de nincs meg rá a hitközség kellő anyagi fedezete. Megismerkedik Karlsruheban Steinhart Zigmouddal és meghívja Brassóba, hogy itt megánskolhat nyisson. Steinhart 1855-ben jön ide és néhány évig megenoktatással foglalko- zik. 1858-ban megbizta őt az országos főrabbi a hitoktatással és felhatalmazza hittan bizonyít- ványok kiállításával. 1864-ben több nehézőg leközzése után koncessziót kap felkezeseti ma-

gániskola felállítására. Az iskolát a regáthól, Bulgáriából és Törökországtól ideszeregett ifjak is látogatták.

Szakadás a hitközségben

Az 1877-ik évben tartott közgyűlés ele ni alapszabályokat terjeszt be az elnökeg. A 39 jelenvolt hitközségi tag közül harminc meg- szavazza, kettő ellene, heten pedig tartózkodtak a szavaától. Ez a kienc ellenzéki tag Adler Bernhad elnökletével és Mark S. hitközségi tit- kárral megalapították az autonóm ortodox hit- községet. Ezt az 1877 augusztus 1-1 ülésen fel- olvasott egy átiratub n az anyhitközségnek bejelentették, melyet az tudomásul is vett.

A brodelom kettészakadás, az évezredes átok, miniatúr formában megismelődött.

Zsidó gödör helyeit — temető

Még 1855-ben Aronschn Löbl temető cél- jára megvett egy gyűző orcs kertet, azt rend- ben ki is fizette, hogy a szegénytelen zsidó temetőnek, a zsidó gödörnek (Judengraben) véget vessen. De esáshamar rájárnak, hogy az 1853 évi császári patens szerint zsidó ingatlant nem vásárolhat.

Nagy perpatvar és bonyodlom támad, mely végre a hitközség előnyére végződik úgy, hogy Aronschn Löbl saját költségén a hitközség ne- vére megveszi a postaréten a Wächter-féle ker- tet 1000 forint vételáért temető céljára.

A hitközség elnöki székében a megalapítás második évétől 1893-ig az Aronschn család férfitzsai ültek. Ebebe az esztendőben Arch- sohn Henrik bejelent, hogy az elnökséget to- vább sem apja, sem ő nem vállalják. Ekkor

A zsidókérdés állandóan napirenden van a parlamentben

Nemzeti parasztpárti képviselők pergőtűze a cuzisták ellen. Ujra tárgyalták a csernovitzi affert a kamarában. A szenátusban Barabás mentelmi jogának felfüggesztését kérték

(Bucuresti-Bukarest, december 9. Az Uj Ke- let tudósítójától.) A kamara tegnap ülésén Bra- loescu elnököt. Gavanescu cuzista képviselő nagy derűtlenség közepette kérdi a helyzuminisz- tert, mit szándékozik tenni, hogy a diákoknak a zsidók által történt inzultálását megahadály- lyozza.

O telestanzu kamarai alelnök ezután par- lamenti iniciatívából törvényjavaslatot terjeszt be, amely kéri a Hazat, hogy 20 millió lej rendkívüli hitelt szavazzon meg a leégett ki- rályi palota restaurálására. Kéri a javaslat sür- gőségének kimondását. A kamara megszavazza a sürgőséget, majd áttérnek a napirendre, amelynek során D. R. Joanitescu folytatja a tegnap megkezdett beszédet a felirati vitához. A nemzeti parasztpárti képviselő analízálja az egyes pártokat és mikor a cuzista pátról be- szél, kisebb incidense támad. Joanitescu Cuzát komolytalannak nevesi és szegénynek minősíti, hogy a L. A. N. C. szennybrosurákkal árasza el az orszégot és méltelyzi meg a népet.

Cuza: Csak ön engedi meg magának, hogy a L. A. N. C. ról ilyen hangon beszéljen.

Madgearu közbeszó és rendkívül elitélő nyilatkozatot tesz az antiszemita mozgalomról.

A szenátus ülésén Coanda tábornok elnö- költ, aki napirend előtt tudomásra hozta a szenátusnak, hogy Nimerover főrabbi képviseli a zsidó felekezést a szenátusban. A kvesstor ezután bejelent, hogy a brassói ügyészség perbe fogta Barabás Bela szenátort egy ujságcikk miatt és kérésrel fordult a szenátushoz, hogy Barabás mentelmi jogát fűggeszék fel, hogy a jövő évi január 20-án megtartandó tárgyalá- son beidézhető legyen. Az elnök kiadja a ké- rést a mentelmi bizottságnak.

A kamara csütörtöki ülésén Florea nemzeti parasztpárti bif-jú, hogy Erdélyben a kisebb- ségnek több iskolájuk van, mint a román-

Gramofon LEPAGE-nál

választják meg Grünfeld Salamont elnöknek, azonban Aronsohn Henrik azután is minden nehezebb ügy lebonyolítását vállalja.

Nagyon érdekes fejezete az előadásnak, melyben egy brassói zsidó negyvennyolcas honvédről tesz említést, Sonnenfeld Józsefről, aki 1923-ban Brassóban született és részt vett az 1848-as szabadságharcban mint honvéd.

Felépül a templom

1901-ben az egész hitközség csodával hatá- ros áldozatkészségével felépül a templom és hozzá később a két bérpalota.

A templomépítés a hitközséget válságba so- dorta. E válságos helyzetben a hitközség helyes érzékekkel előbb a nemes szívű Adler R. Jakob kereskedőt, később Adler L. Jakob ban- kért választja elnöknek. Ez utóbbi Deutsch Ármán bankigazgató közreműködésével rendbe- hozta a hitközség pénzügyi helyzetét.

Ezzel már a hitközség legujabb korának története veszi kezdetét, egy négyzáztagu hit- község élénk életével.

Dr. Papp Lajos előadását nagy figyelemmel hallgatta végig a diszközgyűlés ünneplő közö- ssége és méltó érdeklődés előzi meg a brassói zsidóság történetét felölelő részletes, könyv alakjában megjelenő munkáját, mely helyi je- lentőségén kívül országos viszonylatban is nagy értékekkel bír.

A történetíró szerénységében megfedekez- zett önmagáról. Dr. Papp Lajos, mint a hit- község huszonöt éven át volt főrabbija, min- dennél ékezebben hagyott nyomot a brassói zsidóság történetében, midőn negyedszázadon át generációkat nevelt fel a zsidó hitben. F. P.

ságunk, ezért a románok kénytelenek magya- roksául tanulni.

Borcea a csernovitzi incidens ügyében ter- jeszt elő interpellációt. Hibáztatja a növendé- kek magatartását és szüleiket is. Kivonatokat olvas fel a csernovitzi lapokból, amelyek a regátheli románságot és a tanárokat védőlják. Kifejti, hogy a növendékek nem készültek az érettségire, a tanároknak pedig kötelességük a kulturívót a háboru előtti fokra emelni. Kétségbevonja Ebner dr. állítását a numerusz nullusz felől és adarokkal igazolja, hogy Jasi- ban, Bacsuban és másutt több zsidó diák ment át az érettségire, mint román, ép így áll a helyzet az egyetemeken is. Az érettségi szűke- ges, mert különben a tanulók készülsentül jön- nek az egyetemre. Ennek a bizonyítékai a diákzavargások is, mert a jó tanulók tanulás- g és nem zavarognak. A magániskolák ellen be- szél, amelyek nem felelnek meg hivatásuknak. Helytelennek tartja, hogy a megbukott diáko- kat rendkívüli hallgatóknak felveszik az egyetemre.

Ezután Leca kéri az elnököt, hogy Lupu vonja vissza az előző ülésen használt inparla- mentáris kifejezését.

Negulescu elnök azt hiszi, hogy Lupu visz- szavonja szavait, ha Cuza is így tesz, mert ő is sértő kifejezést használt.

Cuza kijelenti, hogy nem használt sértő ki- fejezést.

Ezután Petrovici közoktatásügyi miniszter válaszol Borceának a csernovitzi események ügyében beterjesztett interpellációjára. Előadja, mi történt Csernovitzban, majd közli, hogy egy kisebbségi küldöttség jelent meg nála, amely új érettségi vissza kitézését kérte, azonban a mi- niszter ezt elutasította. A csernovitzi esemé- nyeket a kisebbségek provokálták.

Ékszerék... FEINER, Arad... str. Bratianu, (vo t Weitzer J.u.) 3. Ora és ékszerár- házban szer- zik be

Bach, Beethoven, Chopin, Liszt, Mozart stb.

A zenevilágirodalom legjava zongorán leszállított áron

30 lelei a LEPAGE zenemű-osztályban, Kolozsvár.

Száz füzetből és 33 kötetből áll a sorozat. — Egy füzet husz oldal, szerző portráival. Vidékre aznap expedíál, nem tolszólí vszszavesz Lepage. **Kérjen zeneműtrajnyzókat.**

Választás nélkül alakult meg Kolozsvártanácsa Összeállították a permanens bizottságot.

(Cluj-Kolozsvár, december 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A közéleti választások sorsa ma délelőtti időben. A mai nappal járt le ugyan a jelölési határideje és miután az előírt időpontig más jelölés nem érkezett, Balint József törvényszéki elnök az összes Kolozsvári pártok megegyezésével létrejött egységes listát jelentette ki megválasztottnak. Ezen a listán a város lakosságának minden rétege képviselve van és nemcsak a város lakossága, hanem a kormány bizalmát is bírja.

Dr. Calutiu prefektus és Osveda Vasile, az ideiglenes bizottság elnöke tegnap este Bukarestbe utaztak, hogy a listát a kormánynak bemutatassák. Az új tanács névsorát a törvényeseken kifüggesztették és 20 napi határidőig

óvással lehet élni megválasztása ellen. A beiktatással járó formalitások is időt vesznek igénybe, úgy, hogy a jelek szerint az új tanács csak a jövő hónap végén fogja hivatalát átvethetni. Mint azt már egy régebbi számunkban is megírtuk, Kolozsvár polgármesterének Osveda C. Vasile volt polgármesterhelyettes, az interimaris bizottság elnöke van kiszemelve, helyettese valószínűleg dr. Porutiu Valentin lesz. Az állandó bizottság tagjai előreláthatólag a következők lesznek: Dr. Kertész József (jogügy), dr. Lucian Sandor (technikai ügyosztály), Agár bicsanu (kulturális ügyek). Terhes Gyula a szociális, Kovács András a gazdasági ügyek élére kerül, míg a pénzügyi osztály vezetője Eneacu bankigazgató lesz.

Az idén jobb évük volt a bankoknak, mint 1925-ben

Milyen osztalékot fizetnek az idén a kolozsvári pénzintézetek?
A pénzkrisis hatása a bankok üzleti politikájára

(Cluj-Kolozsvár, december 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az 1926. évi gazdasági év vézésnek köszönhetően a bankok megkezdték az üzleti tevékenység lezárását és a mérlegek összeállítását. Ennek a periódusnak természetesen velejárója, hogy az intézetek inkább az inkasszóra fektetnek figyelmet, mert lehetőleg minél magasabb készpénzkészletet és betétállományt akarnak felmutatni. Az évi utolsó tehát még fokozza azt a pénzihiányt, amely ebben az évben a gazdasági életet oly somorúan jellemezte. Ebből az alkalmából felkerestük a kolozsvári pénzpiac vezetőbankjait, amelyeknek vezetőit megkérdeztük az aktuális kérdésekről.

Bosányi László,

a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank
vezérigazgatója

arra a kérdésünkre, hogy a pénzihiány milyen hatással volt a bankok ezévi üzletmenetére, a következő felvilágosítással szolgált:

— A bankok üzleti tevékenységére annyiban volt kihatással a pénzkrisis, hogy a sok fizetésképtelenség és bukás miatt egyes pénzintézetek jelentős veszteségeket szenvedtek. Ez azonban csak ott történhetett meg, ahol hiányzott a kellő elővigyázatosság. Az óvatos hitelpolitikát üző bankoknak a pénzkrisis még hasznot is hozott, mert bizonyos kamattöbbletet jelentett.

A bankoknak természetesen sokkal jobban konveniens, ha alacsonyabb kamat mellett, de biztos kihelyezéseket tudnának folyósítani.

A kamatláb csökkentése azonban nem a bankokon múlik, hanem olyan kivülálló tényezőkön, amelyeket mi nem tudunk megváltoztatni. Egyik ilyen tényező például az, hogy külföldön a lej 40-50 százalékos kamatozás mellett helyezik ki, míg belföldön sokkal alacsonyabb a kamatláb. Az, hogy emiatt a lej külföldön használják fel, szintén egyik oka az országban mutatkozó pénzihiánynak.

— A pénzihiány egyébként előreláthatólag csak a jövő év elején fog enyhülni. A bankokat most a mérlegmondok foglalják le és így szünetel minden pénzforgalom. Általában

év végén mindig beáll a pénzfolyókáció megcsappanása, viszont év elején flottabb a pénzpiac.

Az a néhány tökésmelés és fuzió, amely a napokban ment végbe, nagyon kevés hatással lesz a pénzpiacra, mert a pénzügyi szűkösséggel sokkal nagyobb, semhogy ki lehetne elégíteni az összes igényeket. Sokkal többet lehet várni a külföldi valutában való jelzálogbekebelezés engedélyezéséről, miáltal olyan értéktáza lesz a kölcsönzőknek, hogy a rizikó lényegesen csökken. A külföldi pénz azonban csak úgy bír majd jelentőséggel, ha stabil és hosszulejáratu kölcsön formájában folyik be az országba, vagyis ne legyen felmondható, amikor éppen rosszul áll a lej.

— Végleges javulást azonban ezen a téren csak a lej stabilizálódásától lehet várni. Tekintettel arra, hogy Európában már csak alig két-három valuta nem stabil még, remélhetőleg a lej stabilizálódása som fog sokáig késmi.

A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank egyébként, amely mérlegmegállapító kögyűlést előreláthatólag február végén fogja megtartani, most a tökésmelési tranzakciókat bonyolítja le. Az idei osztalék legálább annyi lesz, mint tavaly, amikor 16 százalékos dividendát kaptak a részvényesek.

Adler Arnold,

az Erdélyi Bank és Takarékpénztár igazgatója

munkatársunk érdeklődésére a következőket mondotta a pénzkrisis várható enyhüléséről és a pénzintézetek üzleti politikájáról:

— A pénzihiány a bankokat fokozottabb elővigyázatosságra int a hitelpolitikában. Ezzel jelentősebb pénz csak külföldről jöhet, aminek az nija már egyengetve is van, mint például az idegen valutában engedélyezett jelzálogbekebelezés által, ami feltétlenül megszilárdítja a külföld bizalmát Románia gazdasági életé iránt. Ha a külföldi tőke bejön, ez feltétlenül enyhíteni fogja a pénzkrisist és kedvezően fogja befolyásolni a kamatviszonyokat is. A tökésmelések és fuziók jelentőségét nem szabad tulcsülni, mert aranyparitási alapon ugyszólván nem is jöhetnek számításba. Normális vi

szonyokat saját erejükből a bankok nem tudnak teremteni.

A pénzpiac csak akkor lesz egészséges, ha a lej stabilizálódik.

Az Erdélyi Banknál egyébként erőteljesen folyik a régi rezsim likvidálása, amelyet Hargitay Bertalan vezérigazgató végez megfeszített munkával. Az intézet kögyűlése emiatt valószínűleg csak márciusban lesz. A tavalyi esettől eltérően a bank ezidén már fog osztalékot adni, előreláthatólag 8 százalékos, mint 1924-ben.

Blatt Ignác,

az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank
vezérigazgatója

még passzimiztikusabban látja az általános helyzetet, ami a következő érdekes nyilatkozatból is kitűnik:

— Addig, amíg a kamatláb olyan magas lesz, mint jelenleg, szó sem lehet a pénzkrisis enyhüléséről. A bankokban van ugyan pénz, de nem szorulnak a kihelyezésre, amelynél ma nem lehet senkinek elég óvatos. Mi például csak a régi komitenseinknek folyósítunk újabb hiteleket, de itt is megválogatva, de új igénylőket nem elégíthetünk ki. Ujév után talán flottabb lesz a pénzpiac, bár jóslásokba nem szabad bocsátkozni, de akkor is csak óvatos kihelyezésről lehet szó.

Arról azonban még nagyon korai volna beszélni, hogy mikor állnak helyre a normális állapotok.

— A bankokra nézve a pénzihiány nem volt hátrányos, mert biztos fedezet mellett is nagyobb kamatokat értek el.

Blatt vezérigazgató még azt hozzátette, hogy a bank rövidesen áttöközik új székházába, mindenesetre még ujév előtt. A részvényesek ezidén nagyobb összegeket fognak kapni, mint tavaly. Az idei dividendák 12-14 százalékos lesz.

Általában az összes bankvezérek szinte azonos nyilatkozata a pénzihiány várható enyhüléséről és előfeltételéről. Ezen a téren egyforma bizonytalanság nyugtalanítja a piacot, amelynek a kívánsága is egy: a stabil lej. Ez a kivánság a mai helyzet minden problémájának. Valamennyire bizakodóbb hangú nyilatkozatot kaptunk a

Mezőgazdasági Bank

egyik vezetőemberétől, akinek az a meggyőződése, hogy komoly pénzkrisistől már nem lehet ma szó, amit az is bizonyít, hogy már a novemberi utolsó igen nyugodt lefolyású volt, sőt a viszonyok még javultak azóta az októberi utolsóval szemben. Általában

ez az év sokkal kedvezőbb, mint a tavalyi.

A bankok többet keresnek a magas kamatok miatt. A kamatláb magas voltát a kihelyezéssel ma járó nagyobb rizikó mellett a betétesek nagyobb kamatigényei idésték elő. A külföldi tőke azonban enyhülést fog hozni ezen a téren. Most, hogy a jelzálogbekebelezést engedélyezték külföldi valutában is, sok kereskedő, iparos és főleg földművelő, aki el van adósodva és magas kamatokat fizet, vagyonnának leköltése érdekében olcsóbb pénzhez fog jutni, amellyel drága kölcsönait visszafizetheti. Ez a folyamat okvetlenül hozzá fog járulni a belföldi kamatláb csökkentéséhez is. Normális hitelviszonyokat azonban csak állandóanit valuta mellett lehet elképzelni.

A Közgazdasági Bank, amely szintén most emelte fel alapitőzóját, netto 16 százalékos osztalékot ad a részvényeseknek. Az intézet kögyűlést március elején tartják meg.

Nagy karácsonyi vásár melyen leszállított árrakkal.

Női divat gyapjumellények ..... 400 leitől
Divat Paloverek ..... 500 leitől
Fildacos harisnya, minden számban 85 lei
Di at bürkeztük ..... 295 lei

Gyermek- és téli keztük, valamint gyapju harisnyák, sálak és gyermek svetterek legolcsóbb bevásárlási forrása

„Helios“ Fötér 7.

Orb

Pa

Lepa

A vil

Pl.: Lo

A sz

(Szat

tőjától.)

évek óta

adók be

leromlás

zik. Ré

utou haj

teljes biz

egyedül

len — k

több két

zet, hog

már anny

miatt vál

den hité

lyen alá

gyomabb

Ezen

orth. izr.

a mult k

vaslatot

valószínű

ségi tag

(1, 2 és

Emellett

ének leg

része, ez

A j

követke

Törleszt

a követ

egyaránt

1. Ba

neme sa

kebele-je

kül gaba

2. Ma

vagy fel

anslyet

3. A

látogatá

letben.

A sze

lyekkel a

ktegyenli

szelvénye

visszavált

sége tesz

smennyik

vények

vissza, ha

községi

nek a sz

A jv

K

K

Mussolini mellett tüntettek a bécsi háztulajdonosok

(Bécs, december 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az osztrák háztulajdonosok egyesületei tegnap Bécsben négy helyen tartottak nagygyűlést. A gyűlések szónokai mindenütt éles hangon támadták a kormányt és a kormányt támogató pártokat. Különösen a gráci egyesület elnöke, Johann Pistor támadta hevesen a kormányt. Szerinte a most uralkodó rendszer arra irányul, hogy a szociáldemokraták kezére jusson a gazdasági és politikai hatalom. Seppel kormánya sokkal gyöngébb, mint amilyen a Ramak kormány volt leggyöngébb napjaiban. Bár Waldpott budapesti szónok beszéde közben ilyen kijelentések hangzottak el: — Kérdje nekünk Böhmet Bécsben! Kohlmann drezdai és Czerny alsóausztriai szónok beszéde után egy olasz vendég, Conrado Corradini állott föl, hogy tolmácsolja az egybegyűltek előtt a „római törvényletét”. E szavakra tomboló éljenzésbe és hurra-

zásba törtek ki a jelenlévők. — Éljen Mussolini! — Éljen a diktátor! — Pokoiba a szocialistákkal! A percekig tartó fascistatüntetés lecsillapultával Corradini megkezdte beszédét, amelynek bevezető részében emlegetté, hogy az olasz háztulajdonosok nyugodt és biztonságos életet élhetnek, mert a fascista uralom letörte azt a nemzetközi ellenséget, amit szocializmusnak neveznek. — Ámde — tette hozzá — ehhez lendület, nagy akaratra van szükség. Ha ti is annyi harci energiát tudtok gyűjteni, mint mi, akkor le fogjátok tiporni a közös ellenfelet. Éljen a fascista Ausztria! És újra kitört a fascizmus éljenzése, ami miatt csak egy óra elmúltával kezdhették tárgyalni a napirendet.

Az olasz-albán szerződés új Balkán-háború rémével fenyeget

Mussolini meg akarja változtatni a trianoni békeszerződést Magyarország javára. Uzonovics visszaadta kormányelnöki megbízatását

Belgrád, december 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az olasz-albán szerződés által felkavart kedélyek hullámai egyre magasabbra csaptak. Legújabb jelentések szerint Jugoszlávia tiltakozása az olasz-albán szerződés ellen Albánia fővárosában, Tiranában nagy hatást keltett, úgy, hogy az albán parlament esetleg kerülni fogja a nyílt állásfoglalást Jugoszlávia ellen. Párisi hírek szerint az olasz kormány foglalkozik azzal a tervvel, hogy Magyarországnak területi engedményeket helyezzen kijelentésbe Jugoszlávia rovására, a trianoni határozatok megváltoztatásával és ezáltal Magyarországot a maga pártjára szerezze meg. Olaszországgal szemben viszont az egész kisantant egységes frontba tömörül és Franciaország sem nézi tétlenül a történéseket.

Berlin, dec. 9. A német lapok vezércikkben foglalkoznak a balkáni eseményekkel, amelyek azt a látszatot keltik, hogy ismét fellángol a tüzfészek és közvetlen háborús veszély fenyeget. Uzonovics visszaadta kormányalakítási megbízatását Belgrád, december 9. A jugoszláv hazafias szervezetek vasárnapra nagy meeninget hívtak össze, hogy tiltakozzanak az albán olasz szerződés és Olaszországnak Jugoszláviával szemben tanúsított illoyalis magatartása ellen. A külügyminiszter intervenciójára a gyűlést betiltották. Uzonovics a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a királynak a kormány alakítására adott megbízatást visszaadta. Deután valószínűleg újabb tanácskozások kezdődnek. Politikai körökben azt vélik, hogy Pasics, vagy Tripovics, a szkupstina elnöke kap kormányalaki tésra megbízást.

A kormány felveszi a harcot a dumping ellen

Háromszorosára emelik az importvámot olyan országok árúira vonatkozólag, amelyek dumpingarakkal dolgoznak

(Bucuresti-Bukarest, december 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hivatalos közhírtól vett információk szerint a pénzügyminiszter erős rendszabályokat készült életbeléptetni a külföldi ipar dumping-politikája ellen. A külföldi ipar ugyanis felhasználva ezt a túlnagy intervallumot, amely a nem sokára parlament elé kerülő új vámtarifához szükséges adategyűjtés hosszadalmasága miatt keletkezett, hatalmas rohamot intéztek a román piac ellen. Emiatt az ország importja újra megnövekedett a kereskedelmi egyensúly rovására. A belföldi ipar sürgető intervencióra a kormány végre belátta, hogy nem maradhat tétlen és ezért elhatározta, hogy a dumping elleni rendelkezéseket még az új vámtarifá életbeléptetése előtt fogja foganatosítani, nehogy a belföldi termelés, amely a súlyos hitelviszonyok és a magas nyersanyagárak mellett nem tud versenyezni a külföldi lezállított árakkal,

végveszélybe kerüljön. Hír szerint a kormány háromszorosára akarja emelni az importvámokat olyan árúkkal szemben, amelyek olyan országokból származnak, ahol dumpinggal dolgoznak. Ezen országok közé tartozik elsősorban Lengyelország és Csehszlovákia, ahol az állam maga is nagyszabású kedvezményesen részesül az exportáló iparágak, úgy, hogy ezek sokkal olcsóbban értékesíthetik árucikkeiket külföldön, mint otthon, sokszor öntöltségi áron is aul. Az állam és a romániai ipar általános érdekeinek megvédésére a kormány tehát az ugynevezett antidumping-rendszert akarja alkalmazni, amelyet már eredményesen alkalmazott Anglia, Amerika, az utóbbi időben Magyarország és Európa más kisebb országai, amelyek háromszorosára emelték a megnevezt importvámjait, holott azok amugyis magasabbak, mint nálunk.

Az erdélyi és regati ügyvédek minősítése miatt palotaforrádalom tört ki a szatmári kamarában

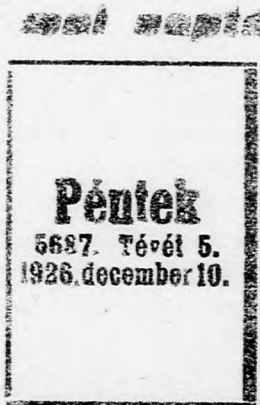
(Szatmar-Szatmar, december 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint ismert, az erdélyi ügyvédi kamarák és a regati gyakorlata között az ügyvédek minősítése kérdésében mélyreható különbség forgott fenn, ami olyan esetekben vált fontossá, amikor regati ügyvédek jelentkeztek felvételt végték egyes erdélyi ügyvédi kamaráknál. Nem egyszer megtörtént, hogy egy-egy erdélyi kamara elutasította a jelentkezést, aki aztán a regati felsőbb fórumok döntése alapján harcolta ki mégis felvételét. Ámbar az unifikációs ügyvédi rendtartás elvileg egy nevet hozta az ügyvédi minősítés elapraklékeit, a különböző származású oklevelek és jogcímeik kö-

zött még mindig nem alakulhatott ki egységes gyakorlat a fontos kérdésben. Ily körülmények között érdekes helyzet állott elő a szatmári ügyvédi kamarában újabb ügyvédi jelentkezések elbírálásánál. Navasatosen jelentkezett néhány hónapja a kamaránál egy bukovinai diplomát bíró ügyvéd, akit azonban a kamara választmányja visszautasított amiatt, mert nem találta tisztázottnak a jelentkezés jogcímét. Kévéssel ezután újabb jelentkezés történt, mikor is egy volt királyi ügyész kérte felvételét az ügyvédek közé.

A kamara választmánya helyt adott a kérelemnek és az illetőt beiktatta az ügyvédi lajstromba. Miután a szatmári ügyvédi kamara ezidei dékánja, dr. Darabant István ügyvéd a választmány határozatában törvéysértést látott, lemondott tisztességéről. Erre a választmány az elnök iránti szolidaritásból hasonlóan lemondott, úgy, hogy a kamara vezetősége kénytelen volt új választást kiírni, amelynek határideje a legközelebbi vasárnapra tüzött ki. Most azután igen érdekes fejlemény állott be ezen ügyben. Ugyanis az Ügyvédi Szövetség megtagadta a szatmári ügyvédi kamara által legutóbb felvett ügyvéd oklevelének kiállítását és így megdöbt az a precedens, amely maga után vonta a szatmári ügyvédi kamara vezetőségének lemondását. Miután azonban a lemondás és az új választás kiírása megtörtént, a választási kögyűlést meg kell tartani Csaknem kétségtelen, hogy az eddigi vezetőség újból mandátumot kap.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági szociális napilapja. Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő. Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— A király egészségi állapota. Bukarestből jelentik: A királyi ház minisztere ma az uralkodó egészségi állapotáról a következő hivatalos buletint adta ki közlés végett: *Ófelaége a király az éjszakák igen jól töltötte és táplálékfelvétele is javult. Hőmérséklet 36.4. érverés 64. Általános állapot mindinkább kielégítő. Djuvara, Hartmann, Gerota, Romalo, Mamulea. Bucuresti december 9.*

— Testvérgyilkosság és öngyilkosság az örökség miatt. Frankfurtból jelentik: Néhány nappal ezelőtt Leckow birtokon, Schwiebus mellett, véres dráma játszódott le. A birtok tulajdonosának, a 84 éves özvegy Leckow asszonynak két fia, Udo és Aldo, az örökség ügyéből összevesztek, mire a fiatalabbik fiu vadászfegyvert rántott le a falról és bátyját agyonlőtte. Amint a rendőrség a gyilkos fivér után kutatott: holtan találta meg szobájában. Revolvergolyóval, önkézüleg itélkezezett maga fölött.

Haemorsan végbélkúpok használatra, gyakran feleslegessé teszi az aranyér operációt.

— Palesztina-miting Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: A Pro Palesztina Liga és a KH-bivottság december hó 12 én vasárnap este félkilenc órai kezdettel a kereskedelmi Csarnok nagytermében nagy Palesztina-mitinget rendez. Előadó: dr. Immanuel Olavsnger londoni delegátus.

Haemorsan végbélkúpok szonnal megszüntetik az aranyeres fájdalmakat.

Bármily zeneművet legolcsóbban raktárról azonnal szállít **Révész Béla, zeneművészeti** Marosvásárhely. Kérjen árjegyzéket.

Karácsongra legszebb ajándék a könyv! **Őn a kulturát terjeszti**, ha gyermekének, ismerősének könyvet vesz ajándékba. Cégnél az összes, **bárhol hirdott könyveket, alkalmi sorozatokat** s a legolcsóbban szeresheti meg. **Révész Ernő, Targu-Mures.** Állandó zenemű, gramofon és lemez nagy raktár

Péntek 10
December
legutóbbi
kivül: ...
ujdonosság
találmány
(Notre D
S
M
Srenzió
La
ing. T
Ver
Mos
Cluj
Viz
Pez
Bor
Hitelesít
eszk
6 drb. o
vagy
Mégis
I
99
köllemes
Hinden
Egyed
Resz
Cluj, e
Sighetul
Adolf I

KÖZGAZD SÁG

Országosan átszervezik a Sfatul Negustorescet

Fokozatosan halad a kolozsvári Sfatul reorganizálása. Praktikus kereskedő-szeminarium létesítésének tervével foglalkozik a Kereskedő Tanács

(Cluj-Kolozsvár, december 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Annak idején megírta az Uj Kelet, hogy a Sfatul Negustoresce erdélyi szekciója újraszervezési akciót indított meg ezzel a céllal, hogy a maga védelmi szervezésébe tömörítse az erdélyi kereskedőket. Ez az akció, amely már hetek óta folyamatban van, szoros összefüggésben van a Sfatul országos szervezetének reorganizálásával. Tudvalevő ugyanis, hogy a Kereskedő Tanács eredetileg régió szervezete, amely mindmáig a háború előtti Kis-ománia kereskedelmi életének igéysével számoló alapokon működött. A megnagyobbodott ország természetesen imperatív módon szükségessé tette a régi szervezet gyökeres átépítését. Ez a munka súlyos akadályokba ütközik, minthogy

Sfatul országos szervezete fel fog épülni. A sorozatos választások egyéb közbejött akadályok miatt azonban a Sfatul reorganizációjának végleges lefolytatására csak most került volna sor. Ezzel a célra

december 4 én újabb közgyűlést hívott össze a Sfatul bukaresti központja.

A közgyűlésen azonban az egyes körzetek bizonyos pontokra vonatkozólag újabb változtatásokat, kiegészítéseket, módosításokat kívántak, amelyeket feltétlenül figyelembe kell venni. Ezért a közgyűlés elhalasztotta a maga döntését, a központ pedig bevárja az egyes körzetek újabb véleményezését és ezek alapján véglegesen összeállítja a Sfatul új alapszabályait, amelyet a jövő évben összehívandó közgyűlés fog véglegesen lefolytatni.

A Sfatul Negustoresce országos át szervezése, mint említettük, szoros összefüggésben van az erdélyi Sfatul reorganizálásának kérdésével. A kolozsvári központ a rendelkezésére álló eszközökhöz mérten igyekszik fokozatosan kiépíteni a maga vidéki hálózatát és a kolozsvári helyi csoportot. A szorosan vért szervező munka mellett a kolozsvári Sfatul vezetősége azzal a tervvel foglalkozik, hogy széles alapú kulturprogramot fog beállítani. Ennek a kulturprogramnak az első fejezete egy praktikus szeminarium volna, amelynek keretén belül

Kolozsvár közgazdasági és tudományos életének legsúlyosabb reprezentánsai vállalnák magukra több előadás-ciklus megtartását.

Az előadások mindgyike a gazdasági, illetőleg a kereskedelmi élet egy-egy legaktuálisabb problémájával foglalkozna, azzal az aláhangsúlyozott rendszerezéssel, hogy ezáltal is fokozzák a kereskedők védelmi képességét azon anyagi veszedelem ellen, amelyeket a paragrafusokban és rendeletekben való járatlanság rejt magában. A szeminariumnak más céljai is vannak azonban, amennyiben a Sfatul vezetősége reméli, hogy a rendszeresen előadandó és vitautlések által az egyesületi élet is fel fog lendülni.

a háború után egyesült területek gazdasági élete annyi eltérést mutat, amelyeket áthidalni csak évek hosszú munkájával lehet.

A Sfatul átszervezése már 1921 óta foglalkoztatja a szervezet élén álló vezetőket és az 1923-ban lezajlott országos kereskedő-kongresszuson nagy vonalakban meg is jelölték az átszervezés irányát. Már ekkor kimondották elvből a decentralizációt, vagyis azt, hogy az egyes tartományok külön-külön alakítsák meg a maguk regionális központját: Bukarestben, Jásziban, Konstancában, Brailában, Czajorban, Kolozsváron, Temesváron, Csernovitzban és Kisenyében. Ezek a területi központok a maguk belső megszervezését és adminisztrációját teljes autonómiával vezetnék a maguk speciális helyzetüknek megfelelően és a bukaresti központon keresztül tartásának fern kontaktust egymással olyan kérdésekben, amelyek az egész ország kereskedő társadalmát érintik.

Egy évig tartó előkészítő munka után az 1924 évi közgyűlésen végrehajtották az alapszabályok általános módosítását, nyanekkor pedig megbizták az egyes körzeteket delegátusai, hogy a maguk speciális érdekeinek figyelembevételével dolgozzák ki részleteiben is azt az új statutumot, amelyen a

Uj üzleti zárórát akarnak a régi kereskedők. A bukaresti Kereskedők és Iparosok szindikátusa beadvánnyal fordult a munkaügyi minisztériumhoz új üzleti zárórák megállapítása érdekében. A bukaresti kereskedők azt kívánják, hogy a kézművesek március 15-től szeptember 15 ig déli 1 és 4 óra között, este pedig 8 órakor zárjanak, szeptember 15-től március 15 ig pedig déli 1 és 3 óra között és este 9 órakor. Ezenkívül kérik, hogy a fűszereseknél és mindenféle élelmiszereseknél a tulajdonosok, vagy valamelyik családtagjuk egész nap kiszolgálhassanak, az esti záróra pedig egész éven át 9 órakor legyen, a piac árúrok pedig vasárnap és ünnepnapokon is érvényesnek délelőtt 11 óráig. A bukaresti kereskedők memorandumának lényegét a minisztérium megküldte az összes kamaráknak

véleményezésre. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a napokban összehívja kereskedelmi osztályát, amely dönteni fog arról, hogy a bukaresti kivánságai konvencionálnak-e az itteni kereskedőknek.

A kolozsvári kamara már leküldte jóváhagyás végett jövő évi költségvetését. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara igazgatósági ülése csak tegnapi fogadta el az 1927 évi költségvetést, amelyet ma már Caciula Miklós főtitkár le is vitt magával Bukarestbe jóváhagyás végett. Caciula főtitkár a végleg approbált költségvetéssel a jövő hét elején érkezik vissza.

Exportimport. A bukaresti kereskedelmi kamara újabban a következő külföldi cégektől kapott megkeresést, hogy üzleti összeköttetésbe akarnak lépni romániai cégekkel:

Tőzsde

A piac állandóan szilárd, élénk kereslet mellett. A lejesés oka még mindig ismeretlen.

Devizák	Valutapiac 1926 december 9 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich nyitás	Zürich zárolt	Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
Zürich	3960-3970	—	—	481 1/2	4020	13787	13682	651 1/4	19 3/8
New-york	203-204	518 1/4	518 1/8	2495	207	71910	70880	3377	—
London	990-995	2512 3/4	2512 1/4	121	1008	3463 1/4	343670	16370	48490
Páris	830-840	2085	2070	—	840	2860	2836	135 1/2	40
Milano	910-920	2245	2245	108	904	3090	3074	147	432
Prága	608-610	1535	1535	—	615	2115	209970	—	296 1/2
Budapest	340-344	72625	72625	—	2920	—	8919	473 7/8	—
Belgrád	370-389	912 1/2	912 1/2	—	350	1258	1248	5947 1/2	176 3/4
Bukarest	—	260	255	1250	—	351	351	1682 1/2	51 1/2
Varsó	—	57 1/2	57 1/2	—	23	7920	7860	374 3/4	—
Bécs	2920-2940	7310	7310	—	2935	10059	—	478 1/2	—
Berlin	4900-4930	12317	12317	—	4940	16982	16850	80288	—

Száz lel árfolyama: Zürich (utó) 267 1/2 %, Páris 1250, Budapest 35100, Bécs 35100, Prága 1662 1/4

Select-mozgó
December 10 én: Szenzációs premier!
Charito Chaplin
a mindenütt szeretett művész

Aranyláz
legutóbbi nagysikerű vígjátékában. — Műsoron kívül: **„Deilig Woche No 44”**. Világújdonságok lapja. Amerikai aranyláz Legújabb találmányok. Kemal pasa és Törökország stb.

Urania-mozgó
★
Lon Chaney
(Notre Damei toronyőr és Opara fantomja filmekből ismert művész)

Sátán - orvos
legutóbbi nagysikerű filmében.
Monopol Metro

Apollo-mozgó
★
Malec házasodik
Szenzációs vígjáték.
Monopol Metro

Laboratorul LEO
ing. Theodor de Stipek, Ghimbav—Brasov

Vendéglők!

Moskovits és Társa
Cluj, Főpostával szemben.

Vizespohár duplaerős 4 L
Pezsgőspohár ..... 4 L
Boros pohár..... 3-50 L

Hitelesített árban óriási választék — Evőeszközök melyen lecsállított árban.
6 drb. cseh porcellán tányér mély vagy lapos ..... 100 L

Mégis csak legjobb a késznélkül

„IDEAL”

borotváló por mely az ország területén **higienia** szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arcot nem szárja

kellemes hatást hagy utána. — Óvakodjunk az **mindenütt kapható.** [tartalmas utánzatoktól. Csak az „IDEAL”
Egyedüli készítője: [felirásu a valódi.]

Keszling József Iodráss
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.
Sighetul-Marmatiei egyedüli: [Glanzman
Adolf illatszertár Str. Bog Voda 40

ember 10
a kérelm-
lajstromba.
eidei de-
választmány
ndott tiszt-
iránti szeli-
ogy a kamara
ztást kürei,
sárnapra tü-
y állott be
vtség meg-
tal legutóbb
s így meg-
án vonta a
lemorúsát.
választás ki-
st meg kell
eddig veze-
ansági szidő-
Marton Ernő
szek a forrás
ta. Buk-
sztere ma
következő
és végett
jel töltötte
séklet 364.
dinkább ki-
Romano,
kosság az
k: Néhány
bus mellett,
jdonosának,
két fia, Udo
tek, mire a
a falról és
a gyilkos
szobájában.
maga fölött.
gy.eran
vót.
don. Nagy-
Lega és a
sárnap este
elmi Car-
na-míttinget
nger loc-
upok
ajdalmakat.
üvet
l szállít
ztálya
gyezeket.
öngy!
vermekő-
dekbá
de-
ni
gy raktár

Izba Przemyslovo Handlorna, Poznan, Aleks Marcinkowski 3 n-praforgóalajpogácsa-exportörök címe iránt érdeklődik. — A bécsi „Westen“ cég (IV. Argentinierstrasse 29) gummlabdákat, valamint gummból készült technikai és orvosi cikketeket akar exportálni. — Alexander Krebe, Sofia, Boite Postale 197. mozifilmeket vásárolna. — Wolf en Simons, Amsterdam, Forte Kaizerstraat 94. dióimportőr. — Arthur D muheim, Leipzig, Berlinerstrasse 10. és Yorkstrasse 14. dió- és dióbélimportőr. — A. Jasoff, Philippopole Rue Ferdinand 20 ásványolajokra kéri a képviselést olyan cégektől, amelyeknek még nincs reprezentáció Bulgáriában. — Wilhelm W irich, Dresden, A. 27. Plauencher Ring 31. kátrányimportőr. — G. Schmahl, Mohács, Poste restante, sertésszörimportőr. — G. N. Assim copulos & Co, Pir eus (Görögország), Imeuble Synguelia, termény és lisztimportőr. — Shacalli Bros, Nicosia (Cyprus), P. O. B. 18. fedőpalagyi képviselést keres.

¶ Csökkentették az ásványvíz és a szénsavas tubusok szállítási illetékét. Bukarestből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága ma délelőtt ülést tartott és elhatározta, hogy a bányakutatási jogokat, amelyek a törvény értelmében december 31-én megszűnnek, 1927 július elejéig meghosszabbítja. Elhatározta ezen ásványvizek szállítási illetékének 40 százalékos leszállítását, amelyek a forrástól a legközelebbi eső állomáson kerülnek szállítás alá. Végül a szénsavas tubusok szállítási költségeinek csökkentését is kimondták.

¶ Ellenőrzik a községi erdők felhasználását. Bukarestből jelentik: A földművelésügyi miniszter utasította a gazdasági tanácsokat, hogy a községi erdők felhasználását ellenőrizzék és akadályozzák meg, hogy a kisajátítás szellemével ellentétben legelőknak használtassanak.

¶ Árverési napló. December 20-án délelőtt 11 órakor a máramaroszi erdőgazdaság helyiségében árverésre kerül 2187 szálfatölgy és bükk, 16266 köbméter tűzifa az ilobai (csatmár—nagybányai vonalon) állami erdőszőlő. Hivatalos becsült ár 278 207 42 lej, ideiglenes garancia 50 ezer lej. — Január 4-én 10 órakor a temesvári városban nyilvános árverés lesz 110 darab 102—192 s. méretű villamos vasuti sínek és tartozékainak szállítására. Csak gyárak vehetnek részt az árverésen, 10 százalékos garancia mellett.

¶ A berlini Dresdner Bank vezérigazgatója Bukarestben. Bukarestből jelentik: Herbert Gutmann, a berlini Dresdner Bank vezérigazgatója két napja a fővárosban tartózkodik. Az „Adeverul“ értesítése szerint Gutmann bukaresti látogatásának célja a Románia és Németország közötti kérdések esetleges rendezése, többek között a Generala-bankjegyek ügye. Gutmann ma tárgyalást folytatott Bratiansu Vintilával, majd Mitilinsu és Manoilescu miniszterekkel, délután pedig a parlamentet látogatta meg, ahol az ellenzék vezéreivel kívánt megismerkedni. Az „Argus“ intervjút közöl Gutmann Herbertről, a Dresdner Bank vezérigazgatójától. Gutman kijelenti, hogy látogatása magánjellegű, mindamellett ismerni kívánja a vezető pénzügyi személyiségeket és nézeteiket a két ország függő ügyeire nézve, elsősorban a Generala-bankjegyekre vonatkozólag. Az „Argus“ értesítése szerint Gutmann tárgyalásainak eredménye az, hogy von Mutius bukaresti német követ rövidesen Berlinba utazik és jelentést tesz azokról a módokról, amelyek mellett a román-német pénzügyi kérdések rendezhetők volnának.

¶ Újabb tőkeemelési és működési engedélyek. A speciális gazdasági bizottság újabban a következő bankoknak és iparvállalatoknak adott tőkeemelési, illetve működési engedélyt: Special Takarékpénztár, Cernat, alap-tőkeemelési és működési; Sporul hiteltársulat Buzna, tőkeemelési; Ucia Marei Takp., működési és tőkeemelési; Valcaniana Takp. Valcani, tőkeemelési; Ajutorul kereskedelmi és gazdasági hitelbank Tezka, működési; Banca Partosana, Partos, működési; Bánáti Malomipar Rt. Temesvár, működési; „Grafika“ nyomdai műintézet Kolozsvár, működési; Steana-laboratórium Kolozsvár, működési; Sósfürdő Rt. Szászsebes, működési; Banatul könyv, papír és nyomda Temesvár, tőkeemelési; Gloria hajlított bútorgyár Nagyvárad, cégváltozás, Schultz F.

kereskedelmi Rt. Lipps, működ s; Roman Erdővállalat Rt. Máramarosziget, működési; Prezmári bányászati és elektromosművek Bukarest, működési engedély és alapszabálymódosítás.

¶ Összeírják a szeszitalokra adott háborús bonokat. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszterium körrendeletben felhívta az összes pénzügyigazgatókat, hogy a kormány a háborúban (1916—1917) szállított szeszitalokért adott bonok kifizetését határozta el. A pénzügyigazgatók, amelyek kötelesek ezt az összeget érdekeltek tudomására hozni, december 26-ig speciális kimutatást fognak készíteni ezekről a bonotulajdonosokról.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

— A „Korunk“-estély szombaton. Alig volt még táncestély Kolozsváron, amelyet ilyen nagy érdeklődés és készülődés előzött volna meg, mint a „Korunk“ bérátalans szombati estélyét. A valóban rendezhetőnek ígérkező művészettel bevezető műsor elé nagy várakozással néz a város intellektualis közönsége. A már közölt program-pontokon kívül újabb, valóban szenzációs pontja lesz a műsornak egy Ady-vers dramatizálása, amelyet báró Hatvany Lajosé, Neményi Lili, Leóvey és Indig Oró adnak elő. Az estély nem kilenc órakor kezdődik, mint a meghívókon áll, hanem tíz órakor. Aki tvedésből nem kapott volna meghívót, jelenlétére be igényt a Lepage könyvkereskedésben.

Az „Álarcosbál“ bemutatója a kolozsvári román operában. Verdi csillogó, kissé triviális, de azért még mindig hatásos operáinak egyik legszebbikét mutatta be tegnap este a kolozsvári román opera: az „Álarcosbál“-t. Az ismerős melódiák a pompás zenekari előadásban, a zenei árnyalatok finom kihangsúlyozásában új színekkel és új értelmezésben hangzottak. Az előadás nemcsak dekoratív külsejében mozgott világvárosi nivón, hanem ezáltal a szóló énekesek kitűnő disponáltsága, a zenekar főlegyesen lendületes vezetettsége is hozzájárult az összehatásnak teljes tökéletességéhez. Külön megemlést érdemel a rendezés, mely annyi stilszerűséget és gazdag színpompát varázolt a színpadra, hogy szinte elkábult bele a szem. Különösen az ötödik és hatodik képekben áll ez, melyek pusztán színhatásukkal, csillogó pompájukkal is elragadtatták a nézőt. A rendezés Bretán Miklós ízlését, dícséri a dekorációk szépségéért Widmann mestert illeti megkülönböztetett dícséret. A ballet finom koreografiai összeállítású Ligeti József balleimester érdeme. Az énekesek közül a legmélyebb elismerés hangján Aca de Barburól kell megemlékeznünk, aki nemcsak hangban és hangjának szárnyaló csengésében adott abszolút művészt, hanem játékban és érzésekben is. Marius Niculescu ezáltal mindvégig zökkenő nélkül énekelte végig hálás szerepét. Meleg dícséret illeti meg Sochulskit, aki Renato érzéseit és drámai magát meleg baritonjával minden tekintetben előnyösen interpretálta. Dragulinescu Stinghe asszony rendkívül bájos színpadi jelenség s emellett hangja csengő bongó lágy-sággal simul a zenei partitúrához. Jók voltak Donabovici asszony, Jarotzky, Balogh és mind a többiek. A kórus — mint mindig — most is feladata magaslatán állott. Bobescu karmester

a legrátermettebb mestere a zenekari vezetésnek. A közönség meleg ünnepelemben részesítette a nagy sikerű est szereplőit.

A kolozsvári román opera heti műsora
Péntek: Álarcosbál.
Vasárnap: Bolygó hollandi.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei.

Cirkuszhercegnő. A jövő héten beköszönt a magyar színház színpadára a nagy operettművész, a mely minden valószínűség szerint uralkodni fog az egész idény műsorán. Kálmán Imrének legújabb műve a cirkuszhercegnő. Egy évvel ezelőtt jelen meg a bécsi Au der Wien színpadán s azóta, minden este zsúfolt nézőtér előtt játszik s most már az 500. előadása felé halad. A színház létszere előkészületekkel alapozza meg az itteni sikerét. Pazar új díszletek, rengeteg új ötlettel, világítási trükkök fogják biztosítani az előadás külső fényét. Tíz egymásutáni estére van kitéve. A premiérs jegyeit szombaton reggel kezdi árusítani a pénztár.

Heti műsor

Péntek: Mórincz Zsigmond-est: 1. Mint a mezőnek virágai (Repriz). 2. Mórincz Zsigmond előadása. 3. Kézd a Pap? (Repriz). 4. Mórincz Zsigmond felolvasása. Premierbérlet 31 sz. Sorozat 177.

Szombat d. u. 4 kor: Szomorúságának énekesze. (Marskelt helyárrakkal. Sorozat 178.)

Szombat este 8-kor: Hunut a lány (Neményivel, Tolnay, Ihsászal. Napibérlet 31 sz. A. Sorozat 179.)

Vasárnap d. u. fel 3 kor: Drága kicsi buksi (Marskelt helyárrakkal. Neményivel, Tolnay és Ihsászal. Sorozat 180)

Vasárnap 6 kor: Karacsony divatrevü. (Randez helyárrakkal. Sorozat 181.)

Hétfőn este 8-kor: elga Lindberg, a finn csodanékes egyetlen fellépése. (Főlemelt helyárrakkal. Premierbérlet 32 sz. Sorozat 183.)

Kedden és a következő estéken: Cirkuszhercegnő.

APROHIRDETÉSEK

Egyszeri kiadású egy szö 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állás-keresőknek 60% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírok díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Mérlegkész tészt könyvberendezést vállalja nagy vállalatok könyvtárára. — Megkereséseket „Megbízható“-nak kiadóra kérem. 2149

Kiadó egy különbajratu butorozott szoba, fürdőszoba használatra a belvárosban 2 személynek, esetleg teljes elátással. Cim a kiadóban.

Keresek a belvárosban jobb szoba konyhaslakást Jól meg lesz fizetve. Cim a Fraternitas nyomdában, Str. Bar n L. Pop 10.

Egy teljesen új székben bunda sürgősen eladó. Megtekinthető Szántó utcánél, Jókai-utca 2. 2186

Keresek irodamba vállalkozó zsidó leányt, ki német, román nyelven levelezne. Teljes ellátás, fizetés érdem szerint. Süsszel Abraham, Sebes-Sánc. 2150

Kiadó különbajratu butorozott szoba a belvárosban. Cim a kiadóban.

Hizlalt ponty állandóan kapható. Esküvőkre, keresztelésre, bankettre előjegyzést elfogad. Weiss, Tudor Vadimirescu 6. (volt Mikes Kelemer-u.)

Románul és magyarul perfortul beszélő, négy gimnáziumot végzett leány pénztárnoki, vagy egyéb irodai állást vállal. Cim a kiadóban.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv. Társ.

Cluj, Piata Unirii No 7. — Saját tőkét 48.000.000 lej. — Filéjai: Dés, Dioszsentsmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed. Áruraktárai a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. — Safe deposit. — Mindenféle bankszerződés ügyletet előnyösen végez.

A közkeveltségnek örvendő

„Ursus-Extra“

világos sörkülönlegesség ismét kapható.

CZELL-sörfőzde Kolozsvár-Monostor

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.

Kereskedelmi adóhivatal
Közvetítő
Telefon
221, 226

Ha messze
bukaresti par
resztül végigt
összeesapja a
— Boldog
ennek az orsz
van: — a z
Mert miót
ajból összeült
slig van szó
zsidókról, mi
volna a parla
szoros értelme
zsidókérdést a
nincsen. A ku
a zsidókérdés
hifogytak, a
hogy megkerd
szándékozik t
meg a diákok
kuzista képvis
pellálnak a tö
ien zsidó kép
pelláció-lavin
kormány tagj
hozzák, — hi
felelni — h
vallani.

Nos, ezzel
tént a keddi
ményekről vol
mondta a ma
hogy a sorok
Mayer Ebnert
jau és általában
A keddi ülés
jában Petrovic
a kérdést: m
ményekről? P
zen és kertelés
sekát.
A kétféle
lepetést keltet
hogy Gogának
lemről adott e
vannak és m
elnökök, mi há
rescu, aki az t
a bajusza alatt
nem kötötte le
nisterre mellé.
Perze, nem
egy ilyen napi
egyik tagjának
ménye a mási
vallomást meg
kell öket hozz
véleményét a
vezőre hozni.

A kamera
a zsidókérdés
nemzeti parasz
nyegre a szom
ményt. Hogy
pellációk men
képonyákat is,
képviseelő esete
dét, hogy a tö
zsidók felelőse
ték. Borcea m
zoznyalan az a
ban így mente
— Azt fog
vagyok, nem,